

НАРОДНО СЪБРАНИЕ		
Вх. №	853 - 09 - 6	
Дата	23 / 03	2018 г.

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Комисия по образованието и науката

51
09
JW

ДОКЛАД
за първо гласуване

Относно: Законопроект за изменение и допълнение на Закона за кредитиране на студенти и докторанти, № 854-01-3, внесен от Лало Георгиев Кирилов и група народни представители на 26.01.2018 г.

На свое редовно заседание, проведено на 14 март 2018 г., Комисията по образованието и науката обсъди Законопроект за изменение и допълнение на Закона за кредитиране на студенти и докторанти, № 854-01-3, внесен от Лало Георгиев Кирилов и група народни представители на 26.01.2018 г.

На заседанието присъстваха: господин Красимир Вълчев, министър на образованието и науката, госпожа Соня Кръстанова, директор на дирекция „Финанси“ в Министерство на образованието и науката, госпожа Екатерина Митева, съветник на министъра на образованието и науката, госпожа Ирина Марцева, главен секретар на Асоциация на банките в България.

Законопроектът беше представен от господин Лало Кирилов. Той отбеляза, че направените предложения целят улесняване на ползването на кредити от студенти и докторанти. Предлага се право да кандидатстват за получаване на кредити по този закон да имат не само студентите в редовна форма на обучение, но и студентите в задочна, вечерна и дистанционна форма, както и кредити над 50 000 лева да се отпускат само с поръчител. Освен това със законопроекта се предлага намаляване на лихвата, която кредитополучателят дължи на банката от 7 процентни пункта на 3.5.

Относно законопроекта в Комисията са постъпили становища от Министерството на образованието и науката, от Министерството на финансите и от Асоциацията на банките в България, като и трите становища не подкрепят направените предложения за изменение и допълнение на Закона за кредитиране на студенти и докторанти.

Министърът на образованието и науката представи своето становище и уточни, че програмата за кредитиране на студенти и докторанти има нужда от корекции и министерството провежда със заинтересованите страни обсъждане в тази посока. Той обясни, че студентското кредитиране обхваща само студентите в редовна форма, защото за разлика от студентите в задочна или дистанционна форма на обучение, те нямат обективна възможност да получават трудови доходи поради своята целодневна ангажираност във висшите училища. Евентуалното разширяване на кръга от студенти с право да кандидатстват за кредити по този закон би довело до необходимостта от осигуряване на допълнителен финансов ресурс от държавния бюджет за гарантиране на отпуснатите кредити. Относно предложението за намаляването на лихвения процент министърът отбеляза, че в действащия закон лихвата е определена като максимален размер и е съобразена с цената и срочността на ресурса, както и с лихвената премия. Не е ясно как е установено, че предлаганата по-ниска лихва съответства на тези елементи и доколко този лихвен процент ще мотивира банките да предлагат студентски кредити. Той поясни, че в много държави студентското кредитиране е основна форма на подпомагане на достъпа до висше образование, а в България е по-скоро допълнителен инструмент, тъй като основната форма на подпомагане е субсидията за издръжка на обучението.

Относно предложението кредити над 50 000 лева да се отпускат само с поръчител министър Вълчев отбеляза, че достъпът до кредит не трябва да зависи от имущественото или финансовото състояние на кредитоискателя и такова ограничение може да се въведе, но не следва да се обвързва с поръчителите. По принцип може да се дискутира дали трябва да има максимална стойност на кредита предвид това, че действително от тези диапазони в най-голяма степен се ползват чуждестранните студенти в

медицинските професионални направления, където има и най-висок процент на лошите кредити. Като цяло в момента няма висок процент на лошите кредити по програмата, а самият размер на кредитите е относително нисък дори на фона на бъдещите доходи от страна на студентите, защото таксите в повечето професионални направления и в повечето висши училища са с относително нисък размер.

Становището на Асоциацията на банките в България беше представено от госпожа Ирина Марцева. Тя отбеляза, че предложението за включване на поръчителство не е приемливо, тъй като то би променило цялостната схема за студентско кредитиране и идеята на закона за осигуряване на държавна финансова подкрепа и гаранция при кредитирането на студенти и докторанти. Относно предложението за намаляване на максималния лихвен процент, тя подчерта, че то е нецелесъобразно предвид цената на ресурса на банките и рисковете, които се покриват за един дългосрочен период. Тя подчерта, че в случай че схемата стане прекалено рискова и неприемлива, тя няма да се използва и банките няма да предоставят ресурс за студентско кредитиране. Обсъждания в посока намаляване на лихвения процент по студентските кредити биха могли да се водят само при промяна и на други параметри по схемата за кредитиране.

В дискусиата се включиха народните представители Сергей Кичиков, Стоян Мирчев, Милен Михов, Милена Дамянова, Станислав Станилов и Анелия Клисарова.

Господин Сергей Кичиков зададе въпрос на вносителя на законопроекта дали може да предостави информация за размера на лихвените проценти при такъв тип кредитиране в останалите държави в Европейския съюз. Господин Лало Кирилов отговори, че след направен анализ е установено, че най-високата лихва е до 5% и е в Естония, в Англия лихвата е от 1% до 3%, в Холандия е по малко от 1%, а във Франция няма лихвен процент.

Господин Станислав Станилов изрази мнение, че финансирането на висшето образование трябва да е диференцирано, а направените предложения в законопроекта са справедливи, но е необходимо да бъдат добре обосновани в

дискусия с всички заинтересовани страни, с цел намиране на балансирано решение. Господин Милен Михов също изрази становище в посока търсене на решение отговарящо на интересите на всички страни, с цел подкрепа на студентите и докторантите. Госпожа Милена Дамянова също отбеляза, че е необходим дебат за студентското кредитиране, че законът има нужда от промяна, но такава, която наистина да помогне на студентите, а не промени, които ще блокират системата.

Господин Стоян Мирчев и госпожа Анелия Клисарова изразиха становища в подкрепа на направените предложения, като ги считат за навременни, актуални и в съответствие със Стратегията за развитие на висшето образование. Подчерта се, че направените изменения и допълнения на Закона за кредитиране на студенти и докторанти целят по-добри условия за студентите, а размерът на лихвения процент може да бъде конкретизиран и обоснован при второто обсъждане на законопроекта.

Проведената дискусия беше оценена от министъра на образованието и науката като полезна и той пое ангажимент министерството да финализира законопроекта за изменение и допълнение на Закона за кредитиране на студенти и докторанти, дискусията по който се води и с участието на студентите вече повече от година.

След приключване на обсъждането и проведено гласуване с резултат 8 гласа - „за”, 0 гласа - „против” и 9 гласа - „въздържал се” , Комисията по образованието и науката предлага на Народното събрание да не приеме на първо гласуване Законопроект за изменение и допълнение на Закона за кредитиране на студенти и докторанти, № 854-01-3, внесен от Лало Георгиев Кирилов и група народни представители на 26.01.2018 г.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА:**

МИЛЕНА ДАМЯНОВА